

Motion till riksdagen 2007/08:Ub493

av Anita Brodén och Agneta Berliner (fp)

Nationell strategi för läsning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för läsning.

Motivering

Läsning och böcker är hörnstenar i en levande demokrati och avgörande för ett vitalt samhälls- och kulturliv. Ett Sverige som ska lyckas stå starkt i globaliseringsens tidevarv måste vara ett Sverige där läsning står stark.

Sverige har en tradition av att ligga långt framme i internationella studier av läsförståelse, läsförmåga och läsintresse. Vi har också sedan några år tillbaka en stark utveckling av bokförsäljningen samtidigt som fler förlag startas och fler författare gör debut.

Men samtidigt med denna positiva utveckling har på senare år flera undersökningar visat på försämrade resultat. Senast i raden är en ny undersökning av SCB. Resultat bekräftar i stort tidigare undersökningar av LO och den så kallade Bokpriskommissionen.

Enligt SCB läser var tredje man aldrig böcker, 45 procent av kvinnorna läser däremot varje vecka. Tittar man närmare på statistiken ser man också klasskillnaderna i läsning. Bland kategorin arbetande män är det 46 procent som aldrig läser en bok, vilket kan jämföras med kategorin manliga högre tjänstemän där det endast är 6,4 procent som aldrig läser.

Enligt en enkätundersökning av Lärarnas Riksförbund läser var femte niondeklassare aldrig en skönlitterär bok på fritiden. Undersökningen visar också att om föräldrarna har studerat på högskola eller universitet är sannolikheten betydligt större att också barnet läser.

Man kan något förenklat konstatera att kvinnliga akademiker läser mycket och över tid mer och mer. Bland manliga LO-arbetare är det däremot få som läser och det ser ut att bli allt färre. Läsvanorna går också i arv. Man kan

Fel! Okänt namn på

enkelt uttrycka det så att en dotter i en akademikerfamilj kan förväntas bli en flitig läsare medan en son i en LO-familj förmodligen kommer att läsa få böcker.

Det finns goda exempel i Sverige på projekt som lyckas öka läslusten och bryta igenom människors ovilja att läsa. Det finns också mycket bra internationella exempel på hur en medveten satsning lyckats vända negativa lästrender.

En lyckad satsning på att förmå fler människor att läsa böcker skulle stärka Sveriges samlade förmåga att konkurrera med kunskap. En framgångsrik lässatsning skulle också ge större chanser att bryta negativa sociala arv. Mycket tyder på att goda läsvanor också påverkar skolresultat positivt.

Det behövs en mycket bred ansats för att stärka läsningen och höja bokens status. Den förändrade skolpolitiken där kraft läggs på de tidiga årskurserna med bland annat tidig utvärdering och tidiga insatser är en viktig del i detta, men för att stärka läsningen behövs åtgärder också på andra politikområden. Sverige behöver en nationell strategi för läsning och en politik som stärker bokens ställning i samhället.

Satsningen på en nytugivning av Alla tiders klassiker, som Myndigheten för skolutveckling nu genomför, är varmt välkommen. Den satsningen borde kombineras med kampanjer för läsning. "Get Caught Reading"-kampanjer som genomförts i andra länder anses ha gett god effekt, genom att de lyfter fram goda förebilder från andra verksamhetsfält som läsare och bokälskare.

Ett led i en nationell strategi för läsning kan vara att en nationell lässtrategi inrättas. Lässtrategens uppdrag bör vara att hålla samman olika insatser för att stimulera läsning och varna när olika politiska beslut inverkar negativt på läsningen. En nationell lässtrateg bör också få i uppdrag att stimulera lokala läsprojekt och lyfta fram goda exempel för att sprida framgång. Slutligen bör en lässtrateg samla fakta och föra ut aktuell forskning på området.

Att stärka bokens och läsningens ställning bör vara en av kulturpolitikens högst prioriterade mål.

Stockholm den 4 oktober 2007

Anita Brodén (fp)

Agneta Berliner (fp)